

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes száma ára 8 kr.

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Kiadó: Papp György, Gyulafehérvár.

Szerk. szűség és kiadóhivatal: Püsp. Lyc. nyomda
Gyulafehérvárt.

Hirdetések díjszabály szerint.

Előfizetési felhívás.

A Gyulafehérvári Hirlap ez évben a XI. évfolyamát eli.

Lapunk komolyan a helyi viszonyokat, nemkülönben a politikai élet nevezetesebb momentumait tárgyalja — és e feladatának ez ideig megfelelni törekedett.

Az évnegyed végeztével az újabb évnegyedre előfizetési felhívást nyitunk és kérjük tisztelt olvasóinkat és barátainkat előfizetéseik megújítására.

A GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP előfizetési ára:
félévre 2 frt.
negyed évre 1 frt.

A szerkesztőség.

Gyulafehérvár, 1897. jún. 23.

A katonai javaslatoknak gyors letárgyalása, elfogadása önkéntelenül a magyar vitézség és lovagiasság korszakát idézi elő.

Senki sem törődik a pénzügyi helyzettel, az ezen javaslatok által okozott több kiadásokkal, s így nagyon természetes azon többletterheléssel, mely ezután reánk fog hárulni, mindenki el van telve azon büszke önértéssel, miként, hogy Magyarországnak magyar katonai nevelő intézete van, melyben magyar fiúk neveltetnek, s így lassan-lassan a hadsereg zömét, életét azon magyar szellem foglalja el, melyet oda bevenni már régi óhajításunk volt.

S ha ilyenkor a pénzügyi ág kérdésbe nem jön, s ha a magyar nemzet lovagiassága, önértéke és hazafisága az ily vívmányoknál az anyagi áldozatokkal nem törődik, azt hisszük teszi ezt a hazaszeretetből merített azon önértékével, miként több nyereségnek tartja azt, a mit

kapott, mint azt, a mit az által takaríthatna meg, ha a czélok létesítésére szükséges összeget szűkmarkúan megvonná.

Az áldozat hozatalától a nemzet soha sem vonakodott, csak oda törekedett, miként elvei, melyek főleg a katonai neveléssel szemben fennállottak, létesüljenek.

És ime bár hosszas idő múltán, de mégis bekövetkezett azon idő, a midőn a kormány a nemzet óhajítását teljesítette.

Pedig ha szét tekintünk más államokba tapasztalatunk az, miként a katonai szellem egyik ben sem fejlődött úgy és annyira mint mi nálunk.

Manapság, a midőn a véres harcok egy és más vidékein hazánkban, a véres munkás lázadások ütök fel fejüket, a hol a szocialismus mérget osztó fulánkja dühöng, nagy csoda az, hogy a nemzet a túlmagas kiadásoktól sem irtózik.

Talán érzi azt, hogy az Európai nemzetek között nincs barátja, egyedül van, s így ő maga kell törekedjék arra, miként önmagát fenntartsa, tudja azt, hogy ez egyedülvalóságában senki segítségére nem lesz, erősíteni kell tehát a nemzetet, a nemzeti szellemet, minden oldalról teljesíteni kell azon feladatot, mely reá — oly nemzetre, — mint a mely már az Európai államok között helyet foglal, neheztül.

A nemzet és király kibékülése megteremtette a honvédséget, a jelenlegi katonai javaslatok annak öregbítése mellett, az ellentétes pártok kibékülését fogják maguk után vonni.

S ha ez megtörténik, ha az országgyűlési pártok kibékülve a jelen lassu, de biztos haladássá, ha az ország ereje a haladással együtt vétetik igénybe, méltán következtethetjük azt, mit nagy Széchenyink már előre megjósolt, hogy Magyarország nem volt, hanem lesz.

Férges gyümölcs.

— Közgazdasági közlemény. —

Ha valamely kertben sok a pordros gyümölcs, akkor annak többnyire maga a tulajdonos az oka. Mivel a pordró fejlődését teljesen ismerjük, azért vannak már igen egyszerű szercek, melyekkel ezt a rovar teljesen kipusztíthatjuk.

Gyümölcsösünket főleg két lepke álcája támadja meg, az egyik az almapille — Carpocapsa pomonella — a másik a szilvapille — Grapholitha funebrana.

Az első az almában és körtében él, az utóbbi a szilvában; életmódjuk és irtásuk egyezik. Mind a két lepkefajnak évente két nemzedéke van, a lepke nyáris föllép először április-május hónapban s még ebben az évben másodszer június — július havában. A lepke oly piczi, hogy alig lehet az idősebb gyümölcsfa kérgétől megkülönböztetni. Az almapille n. sténye petéit az éretlen almára és körtére rakja egyenkint, a hol 8—10 nap múlva a fiatal pordró belefurakodik az almába egész a magbázig és a fiatal magvakból él.

Az álcza ürüléke a bejáró nyíláson keresztül ürítetik ki. Néha az álcza még teljes kifejlődése előtt elhagyja a megrágott almát és új almába furakodik. Az álczak körülbelül 4—5 hétig élnek a gyümölcsben és azután elhagyják azt. Azok az álczak, melyek a nyári gyümölcsbe kerültek, leszedenek vele, vagy idejekorán lehullanak és tönkre mennek, ha a gyümölcsöt idejében megesszük.

Más álczak a később leszedett gyümölcsessel az eltartó kamarába kerülnek és ott lépnek ki a gyümölcsből, hogy valahol helyet találjanak a bebábozásra, de a legtöbb álcza még az éretlen gyümölcsből kilép és fonalon ereszkedik le a földre. Az első nemzedék május végén, a második nemzedékhez tartozók augusztusban vagy szeptemberben arra a fára, melyen fölnevelkedtek fölmásznak, hogy a kéreg repedései között biztos menedékhelyet találjanak az áttelelésre, a hol az álcza könnyű fonadékot készít: az első nemzedékhez tartozók 4 hétig nyugszanak itt, a második nemzedékhez tartozó álczak pedig áttelelnek itt hogy azután bebábozzák magukat.

TÁRCZA.

Színházi taps.

A mi a hálnak a víz, madárnak a lég, Magyarországnak a nemzeti bank, Törökországnak a nemzeti kölcsön, pápának a pétérfittér, Wagner Richárdnak a réz: az, sőt annál még sokkal több a színésznek a taps.

Egyenesen létföltétele, mely nélkül talán existálni sem tudna a világot jelentő deszkákon. A „riadó tapsvihar“ új életet önt a szereplő, fokozza játékkedvét, serkenti, buzdítja, — szóval hathatósan szolgál művészi tehetségeinek fejlesztésére. — Ha ellenben a színész nem részesül tetszésnyilatkozatokban, lehangolódik, kijön a sodrából. Pusztulásnak indul, mint a nővény, melyet nem frissít jótékony eső.

Ezért aztán nincs is az a menyébi zene, mely bájosabban hangozzék a színész fülében, mint egy jóra való viharos taps; és ha Thalia és Melpomene népe oly háládatlan nem volna, mint a minő valóban, éreztetné, hogy állítson annak emlékére, ki e fölséges színpadi csemegét először alkalmazta.

A tapsok isteni eredete van, és magok a szent muzsák voltak az elsők, kik tapsal jutalmaztattak.

A hitrege meséli, hogy Euphemenak, a muzsák dajkájának, Arkádiában bizalmas viszonya volt Panistennel, melynek gyümölcse egy pajkos, kis satyr: Krotos, lön. Tejtésztvére volt ez a kilencz muzsának, és midőn az istennők később Boeotiába vándoroltak, s a nekik szentelt Helikonon, egy természet-alkotta gyö-

nyörű erdei színházban, telepedtek le, — Krotos rendes hanglatoja volt a tejtésztvérei által egyszer-máskor rögtönzött menyői hangversenyeknek. Elrajzozva valamely lugasban, leste a bűbajos hangokat, s mikor valami nagyon megtetszett, lelkesülten tapsolt izmos kezével. Krotostól aztán a halandó emberek is eltanulták e tetszésnyilatkozást, melyben annyira kedvük tel maguknak a helikoni istennőknek, hogy megkezték Jupitert, tüntetné ki valamivel tejtésztvéruket, e ismerés fejében.

Rendjel és királyi tanácsosság az Olympon nem léteztén, az istenek istene csillagnak nevezte ki a kis satyrt, s maig is ott ragyog valahol a végtelen menyőboltozatban. Az általa fűtalált taps pedig elterjedt az egész világon.

Az ókori színházakban hatalmasan lelkesíthető, izgalmas közönségükkel minő a görög és római volt, érdekes előadások alkalmával oly tüntetések fordultak elő, minők-ről ma még halvány fogalmunk sem lehet. A 20—30,000 főből álló közönség dühöngők és eszevesztettek tömegének látszott. Volt rá eset — mint Plutarchus följegyzé — hogy a színház fölött elrepülő madarak, a telriadó ujjongás és taps légrendítő zajától találva, elbódultan vagy élettelenül a földre hulltak.

A tapsnak, különösen a rómaiaknál, bizonyos fokozatai és saját szabályai voltak. Sueton és Seneca szerint a színész megjelenésekor nem fogadták tapsal s csak sikerült jelenet után nyert tetszésnyilatkozatokat. Az „üdvözlő“ taps csupán az uralkodót és kiválóbb egyéniségeket illette. Szokásban volt f. i., hogy a nagy államférfiak, később a császárok is, mikor a színházba léptek, háromszor ismétlődő általános tapsal üdvözöltettek.

Fizetett színházi demonstrációk már az ó-korban is léteztek. De kétkedünk, hogy az antik claque oly kitűnően lett volna szervezve, mint a moderna. Egy „Assurance des succès dramatiques“, minőt bizonyos Souton 1820-ban Párisban a'apított, egy formális intézet, melyben a szükséges számú tapsolók megrendelhetők voltak, — a régi Rómában aligha állott fenn.

Valameányi nemzet közt a francziák — az ujkor e görögjei — értenek legjobban a tapsolás mesterségéhez, a mint a tüssgyökeres franczia elnevezés: „Claque“, is mutatja.

A fenn említett intézet megállapítása által bizonyos rendszer jött létre a claque-ot illetőleg. E sajátos és eredeti vállalat által több „műkifejezés“ támadt; pl. ha valamely színész fölléptekor tüntető fogadtatást kívánt, bizonyos meghatározott összeget küldött az „intézeti irodá“-ba és „Soigner l'entree“-kért; ha egy másik veszedelmes vetélytársa ellen akart demonstrációt rendeztetni, „Empêcher la vogue“ műkifejezés alatt áldozta frankjait.

A munkafelosztás elve a párisi Claque-nál is érvényben van, és a claqueurök következőleg vannak osztályozva:

Tapageur-ök (lármázók), kik gyakran és zajosan tapsolnak;

(Connaissance-ök (műértők), kik többnyireelsőrendű helyeken ülnek és csupán elégedett tetszőmorajt hallatnak; s alkalmoszerű megjegyzések által igyekeznek szomszédjaikat a szerző vagy szereplő iránt kedvezőleg hangolni;

Rieur-ök (nevetők), kik a legvizenyősebb élcz fölé is jóízűen nevetnek;

Ugyanilyen fejlődése van a szilvalepkének is és azért ezen két pillének irtásmódja is teljesen egyezik.

Az irtásra nézve első sorban gyűjtjük össze a lehullott ferges gyümölcsöt, melynek leg többjén a jellemző kereknyílás van, melyen keresztül a pondró a befurakodott. A szilvafát rázzuk meg gyengén, mire a pondros szilva le fog hullani és etessük azt föl a sertéssel, vagy járassunk kacsát a kertben.

De a gyümölcstenyésztő legfőbb dolga az legyen, hogy a beszövedni akaró álcákat elfogja, a mit azért érhet el, hogy a hernyócskák számára alkalmas buvóhelyet létesít, ha a fa köré rongyokat kötünk, a hernyót szívesen alájük bujnak vagy pedig ősszel brumtaenyvel bekent papirost kössünk a fa törzsére, a mi a fagyaraszoló ellen a legjobb irtó szer s haza papirost csak felső szelén kötjük odaz ineggel, úgy tavasszal a papiros alatt tömegesen találjuk a hus szintű hernyócskát finom fonadékuk belsejében, ősszel kenjük be a fák törzsét mérsztejnek vérenek vagy vályognak a keverékével s kenjük be a beszövedött hernyókat is, melyek azután a tél folyamán tönkre mennek.

Tavasszal levakarjuk a fák kérgét és megtisztítjuk a lehányló pikkelyektől, a mellett a hernyók elpusztulnak vagy a nap dirakt fényének kitéve hainak el.

IRODALOM

* Budapesti Napló, az újságírók lapja.

Elénken emlékszik még a magyar közönség annak a tizennyolc magyar újságírónak az esetére, akik hogy függetlenítsék magukat minden politikai befolyás és minden vállalkozó tőke nyúga alól, megállapították a maguk erejéből, minden vállalat megelőzésével a szerkesztőség saját tulajdona gyanánt a *Budapesti Napló*-t. A lelkes kis csapat most alig, tizenegy hónap leforgása után a szabad magyar közönségnek legkedveltebb újságszolgáltatója lett. Magával hozván fényes és jó hírű írói neveket, bámulatos szorgalommal és kitartással gyűjtjén mindennap össze mind azt, ami a szerkesztőség, a lap szabadelvű és feltétlenül minden irányban független politikájának, nemzeti érzületének és magas izlésének minden buszonnégy órában ismétlődő bizonyosságát adja: — a *Budapesti Napló* ma már nemcsak keletkezésének történetében új és eredeti, de a közönség szimpatiainak gyors felkötésében is eddig nem látott példát mutat. És minden szám arra vall, hogy a *Budapesti Napló* alapítói megérdemlik ezt a támogatást. A *Budapesti Napló*-nak friss és megbízható értesítései, komoly, tartalmas politikai cikkei, a melyek nyomtatékossá teszik a fiatal, de politikai súlyra máris döntő jelentőségű újság véleményét, tárcarovatának magas irodalmi színvonala, gazdag informatív anyaga, kitűnő értesülései, kimerítő, ötletes, változatos, élvezetesebb és folyton gyarapodó bősége: napról napra ékeszőlőan tanuskodtak arról, hogy a *Budapesti Napló* fényesen megfelelt a legvérmesebb várakozásnak is, amely megjelenését megelőzte. A Budapesti Napló szerkesztősége közt páratlanul meleg és szíves viszony fejlődött ki, naponkint jelentkeznek az a szerkesztői tüzetek rovatában. A magyar közönség: nekünk családunk.

A *Budapesti Napló* szerkesztősége, amely csakis addigi munkásságára, hírlapírói sikereire hivatkozva és a közönség szimpatiaira appellálva fogott hozzá bátor vállalkozásához, nem csalódott önbizalmában és nem csalódott a közönségben, amely nagy szeretettel karolta fel ügyét az első perctől fogva. És hogy a közönség se családjeik bevére arra vállaltva, szikadatlan buzgósággal és lelkesedéssel törekszik. A szerkesztőség, amelynek belső tagjai: Vészi József, főszerkesztő, Brann Sándor, felelős szerkesztő, Abrányi Emil, Clair Vilmos, Cerri Gyula, Erős Gyula, Fái Béla, Gergely István, Holló Márton, Horváth Elemér, Janovics Pál, dr. Kovács Jenő, Lyka Károly, Márkus József, dr. Merkl Adolf, dr. Márton Miksa, Molnár Ferenc, Papp Dániel, Pekár Gyula, dr. Soltész Adolf, Sváb-Tivadar, Thury Zoltán napról-napra egész erejét, egész lelkesedését, összes hírlapírói kvalitásait viszi harcra, Hűsége szövetségese ebben a külső munkatársak díszes serege, amelyből csak Azai Adolf, Balogh Pál, Bekics Gusztáv, Bessenyei Ferenc, Békefi Antal, Eötvös Károly, Feszli Géza, Géczy István, dr. Hagara Viktor, dr. Halász Ignác, Kupa Árpád, Lengyel Laura, Malonyay Dezső, Munkácsy Kálmán, Szabóné-Nogáti Janka, Szabó Tamás, Szántó Kálmán, Tömörkény István és Tutsák Anna neveit említjük most.

Ez a régóta a *Budapesti Napló* eddigi példátlan nagy sikerének és biztosítéka jövőendő szilárd existenciájának. És még egy. Annak az újságnak, amely senki másé, csak a szerkesztőségé és a közönségé, amely semmiféle idegen tőke szolgálatában nem áll és csak a maga munkálkodó embereinek, meg a magyar közönségnek, a magyar hazának, a magyar nemzeti ügynek és a magyar szabadelvűségnek az érdekeit szolgálja: ebben a függetlenségében semmiféle hasonlítható hatalmas erőforrása van. Olvasóink figyelmét újból is felhívjuk a *Budapesti Napló*-ra és ismételve a legmelegebben ajánljuk az újságot. Ovasásra az újdonságok iránt érdeklődőknek és valóságos lelki épülésekre azoknak, akiknek a magyar hírlapíródalom magas színvonalában és magyar írók és újságírók hangszorgalmában kedvük telik.

* Az idén nem lesz holt szezon. A politikai és társadalmi életben olyan élénkség uraodik, hogy az idei nyár úgy látszik a legváltozatosabb eseményekkel lesz tele. A katonai javaslatok a politikusok feltevése szerint egy nagy fordulatot jelentenek és nem lehetetlen, hogy már a legközelebbi jövőben a politikai életben új formációk és nagyobb politikai átalakulások fognak bekövetkezni. Ezenkívül a bevesznék jérkező parlamenti nyári tárgyalások és aratási munkásmozgalmak mind felkeltik a közérdeklődést. Az olvasóközönség méltán helyeztél súlyt arra, hogy a mozgalmas időben az eseményekről gyors és kimerítő értesülést szerezzen. Ez okból felhívjuk olvasóink figyelmét szezón elején a „Magyarország” napilapra, amely a hírszolgálat terén mindeddig igazán páratlan dolgokat produkált. Ebből az újságból értesült a közönség mindig először azokról a politikai és társadalmi eseményekről, a melyek a közfigyelmet foglalkoztatták, úgy hogy a „Magyarország” a magyar sajtóban a tudósítások friss, gyors és kimerítő közlésében ma már minden versenyen felül áll. Bel- és külföldi összeköttetések ápolásában az áldozatkészség legvégsőbb határáig ment el a ennek köszönhető értesülések gyorsaságát és megbízhatóságát. A távirati és telefonhálózatok összes vonalain állandó és kiküldött tudósítói előőrsi szolgálatokat teljesítenek, míg a társadalmi, tudományos és művészeti rovatok előre a legjobb nevű szakértőket sikerült megnyernie. És a „Magyarország” az egyetlen fővárosi napilap, melynek vezércikkei alatt a Bartha Miklós nevével találkozunk. E ragyogó tollú publicista cikkei a magyar hírlapírás történetben új korszakot nyitottak meg Bartha Miklós vezércikkei az érzelmek nagy skáláján, az írói erények nemességén a jellemzés szingardagságán és erején felül a hazafias érzés oly közvetlen melegsége jellemzi, hogy neve a magyar nemzeti állam programja és a magyar újságírás büszkesége lesz.

A „Magyarország”, mely rövid néhány év alatt a zsurnalisztikai sikerek egész sorozatára tekinthet vissza ma már a legolvasottabb magyar újság és tetszetős formájával és komoly tartalmával úgy a fővárosi mint a vidéki közönséget valósággal meghódította. Igen nagy előnye a „Magyarországnak” az is, hogy már az éjjeli induló vonatokkal továbbhittatván, a vidéken mindenütt egy félhónappal előzi meg a többi napilapot. E félhónapi különbözést a hivatalnok, gazda, kereskedő és iparos közönségre nézve nap-nap után megbecsülhetlen értéket képvisel.

Ezért terjedt el a „Magyarország” eddig lehetetlennek tetsző gyorsasággal, ezért lett gyorsulva nélkülözhetetlen, pótolhatatlan napi olvasmánya így a fővárosi mint a vidéki közönségnek.

A „Magyarország” előfizetési ára: egy évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyed évre 3 frt 50, egy hónap 1 frt 20 kr. Az előfizetés legcélszerűbben postautalványon a kiadóbivatalba Sándor-utca 2. szám küldendő.

* Fürdőbe utazók figyelmébe. A nyári évszak alatt sokszor előfordul, hogy valaki családját otthon hagyva, elutazik valami fürdőhelyre, vagy pedig, hogy a család egyes tagjai külön helyen üdülnek. Az is előfordul, hogy valaki csak néhány napra utazik el s mindez esetekben előfordul az a kellemetlen ség, hogy vagy az egyik, vagy a másik része kénytelen nélkülözni az ő megszokott lapját. Mivel a hírlapok általában csak egész hónapokra szoktak előfizetéseket elfogadni, e bajon segített az Egyetértés kiadóbivatala, mikor néhány év előtt meghonosította nálunk a turista előfizetéseket s ez idő alatt is akár

naponkint tetszés szerint meg lehet változtatni a címezést. Ha például valaki előre megállapítja utitervét s tudja, hogy mely napokon hol fog tartózkodni, egy szerűen beküld az Egyetértés kiadóbivatalához annyiszor 6 krt, a hány napra kívánja a lapot, s egyúttal megírja, hogy mely napokon bővíti ki a lapot, Ily módon mindenütt pontosan meg fogja kapni az Egyetértést az ő megszokott változatban és előkelő színvonalú lapját gazdag tartalmával. Ettől eltekintve is gondoskodott az Egyetértés kiadóbivatala arról hogy lapját egy a bel-mint a külföldön minden jobb kávéházban és étteremben a fürdő olvasótermekben és az újságárusoknál meglehessen kapni. A ki tehát otthonától távol olvasni akarja a lapot, az keresse csak a fentírt helyeken.

Ujdonságok.

Gyulafehérvár 1897. június 25.

— **Kinevezés** V.-né Ilonka úrnő, lapunk szelmes tárczaírója — mint örömmel értesülünk — a gyulafehérvári m. kir. áll. elemi népiskolához rendes tanítónővé neveztetett ki. — Szívvel üdvözzük!

— **Hangverseny.** Folyó hó 19-én este 8 órakor fényes hangversenyt tartott a helybeli 82-iki es. és kir. Schönfeldi nevezetű ezred zenekara, a karmesterek nyugdíj alapja gyarapítására. Altmann Leo hegedűművész közreműködése mellett a Hungária disztermében. Igen szép számú díszes közönség jelent meg és a program, a mely 6 számból állott, a legfényesebb sikerrel adatott elő. A fáradhatatlan karmesternek Blaton-nak elismeréssel és dícsérettel adózunk; mert a három nehéz klasszikus program számot oly precizitással és oly összefüggő összjátékkal a dinamikus jeleket is megtartva adotta elő, hogy még a legnagyobb kritikus is kénytelen lett volna elismerő dícséretét megadni. Nem is szűkölködött a közönség a tapsokkal, minden szám után többször kívánta a derék karmestert látni, s vasszorgalmát megjutalmazni. A mi kedves hazánk fiáról, a ki városunk szülöttje és a kire az egész városi közönség kiázzka lehet, Altmann Leo hegedűművészünknek csak a legnagyobb elismeréssel szólhatunk művészetét illetőleg. Technikája olyan, hogy vele született talentuma mellett vasszorgalmával már minden nehézségen túl van, minden akadályt leküzdött. Igen észrevehető játékában már a nehéz cenezert műveken belkileg való bele nélyedés. Játékában a szép, a finom, az átértett és szorgalommal tanult motívumnak és szép cantinának előadása látszik meg. A mi újjgyakorlatát illeti, a bravuros ugrásokkal, arégiákkal és futamokkal a haligatát egészen megragadja és bámulatba ejti. — Szóval annyira sikerült darabjának előadása, hogy a közönség meg nem szűnő tapsára még egy darabot kellett ráadásul eljáratania zongora kísérettel. Két darab számot a katonai zenekar kitűnően kísért, a harmadik számot a mely egy „Souvenir” és Haber „R-pülj fesszém”-ből állott — Openheim kísásszony igen jól kísért zongorával. Minthogy ez a fellépése Altmán Leo művésztünknek mintegy bemutatója volt a nyáron teendő nagy művés útra, mi a kik szerecsécs voltunk működését élvezni, csak szerencsét kívánhatunk és mindenhova a legnagyobb örömmel ajánljuk. Az Isten vezérleje ötet szerencsésen, hogy hazánkban és városunkban minél nagyobb elismerést és dícséretet szerezzen — A hangversenyt táncz követett, a melyre csak kevesen maradtak feleln.

Felülíztettek: Kirehammer tábornok 8 frt. Jónas Adolf 5 frt. Mendel Manó 3 frt. Dr. Mayer Odón 2 frt. Morenó Ilyés 2 frt. Dr. Téri Odón 1 frt. 50 kr. Schwartz Áron 50 kr. Hayn József 50 kr. Alt Ferencz ezredes 50 kr. Marchen Frigyes 50 kr. — Munkácsy Zs. szállodás a termézt ingyen engedte át. Fogadják a hangversenyzők halás köszönetét.

— **Színészet.** Bokody Antal színigazgató társulatával városunkba érkezett és előadásait, melyek egyelőre 12 bérletre terjednek e hó 22-én A gyimesi áadvirág című Gézy István által szerkesztett 2000 korona pályadíjat nyert énekes népszínművel a napvendő üvegtermében megkezdette.

— **A rendőrség és egészségügyi bizottság figyelmébe** ajánljuk a következőt: a gyulafehérvári vasúti állomáshoz vezető út Glück testvérek malma mellett átereszzel volt ellátva, ezen áteresz a Gyulafehérvár-zalatlnai vasúti vonal kiépítése alkalmával be lett tömve s így a városnak az országot mentén elterülő része a folytonos esőzések miatt folytonos víz alatt áll, ezen víztömeg tekintve, hogy nincs leszívargó helye, lassanként, hosszas időn át kell hogy visszaszívódjék, részben elpárologjon, mely a város levegőjét könnyen betegessé tehetné. Valjon nem lehetne-e most és pedig rövid idő alatt azon átereszt újból helyre állítani? Utjába áll-e ennek a Glück testvérek gőzmalma? Mint tudjuk a városi tisztifőorvos ez ügyről véleményes jelentést adott be.

— **Dr. Vermes Gyula** torna tanár és Kükemezey Árpád vívómester városunkba érkeztek és folyó hó 24 d u. 4 órákor a Hungaria nagytermében a magyar és olasz vívó iskolából fognak akadémiai előadásokat tartani.

— **A lövész-egylet az alábbi meghívót bocsátotta ki:** A gyulafehérvári Lövész egylet 1897. július 4-én vasárnap (kedvezőtlen idő esetén következő vasárnap) lövészettel kapcsolatos hangversenyt (a es. és kir. 82. gyal. ezred zenekara által) és zárkörű nyári táncz-mulatságot rendez az alábbi sorrend szerint, melyre a t. Szerkesztőséget tisztelettel

meghívja a rendező bizottság. Az ünnepély sorrendje: 1) Reggel 6 órakor a lövészmester a lövészetet megnyitja, a lövészetet tart d. u. 4 óráig, délután 12-től 2 óráig szünet. 2) Reggel 8-tól d. u. 5 óráig hölgyek és urak flobert lövésze, délután 12-től 2 óráig szünet. 3) Délután 5-től 6 óráig üveggolyó lövészet. 4) Délután 3-tól fél 7 óráig sétahangverseny a helyi és kir. 82. gyal. ezred zenekara által. 5) Délután fél 6 órakor virágkorzó (ala Ösbudavár) török kávéház és ezukrázda, hol valódi törökkávé kapható, délután 1 órától kezdve. — Panoráma látványosság — páris városa — párisi kiállítás — Bécs városa — Champagner — cognac és liquer csarnok. — Eneklő Jamboujelmében — egy torna mászórúd, melynek tetején diszitással ellátott nyeresimény van; nyeresimény az, ki e rud tetejére följut. — Zsákban versenyfutás. 6) Egy velencei nap a lövölde taván. 7) Délután 6 órakor ünnepélyes díjkiosztás. 8) Este 7 órakor átvonulás a lövészkert fedett helyiségeibe kezdődő zártkörű táncmulatságra. 9) Este fél 6 órakor tüzijáték és konfetti estély. Nyeremények. A lövészet 2 sorozatban 2 egyenlő céltáblára történik. I. sorozat 5 lövés közt a legtöbb körlovés díj ztatik. 1. díj 1 korarany díszes foglalat. 2. díj 5 kor. d. f. 3. díj 3 kor. d. f. 4. díj 2 kor. d. f. II. sorozat. Az összes lövegek között a legtöbb körlovés díjaztatik. 1. díj 1 korarany díszes foglalat. 2. díj 5 kor. d. f. 3. díj 3 kor. d. f. 4. díj 2 kor. d. f. 5. díj 1 kor. d. f. Flobert díjjak. 10 lövés közt a legtöbb körlovés díja ztatik. 1. díj 2 korona díszítés. 2. díj 1 kor. d. 3. díj 60 fillér d. 4. díj 40 fillér d. 5. díj 30 fillér d.

— **Vizsgarend.** A gyulafehérvári róm. kath. elemi fiú-iskolában a folyó 1896—97. tanévi vizsgák a következő sorrendben fognak megtartani. Vizsgázik: 1. Junius 22-én d. e. 8 órától az I. oszt. minden tárgyból, 2. Junius 23-án d. e. 8 órától a II. oszt. minden tárgyból, 3. Junius 24-én d. e. 8 órától a III. oszt. minden tárgyból, 4. Junius 25-én d. e. 8 órától a IV. oszt. mindek tárgyból, 5. Junius 25-én d. u. 3 órától tornaszat I—IV. osztályosokkal, 6. Junius 27-én zártnap, melynek programja a (hálaadó Istentisztelet d. e. 8 órakor a székesegyházban, b) az iskola egyik tantermében szavalatok és énekek előadása az ifjúság által, c) az osztályzatok felolvasása és a jutalmak kiosztása.

— **A szász nőegylet májálisára kaptuk a következő meghívót.** A gyulafehérvári ev. nőegylet folyó évi június hó 27-én (vasárnap) a lövészkertben jótékonyezelokra nyári mulatságot kapcsolatos ev. iskola ünnepélylyel rendez, melyre a f. Szerkesztőség tisztelettel meghívatik. Az ünnepély sorrendje: Délután 3 órakor kivonulása az ev. iskolai ifjúságnak az ev iskolából az ünnepély színhelyére. Délután 4—6 óráig az iskolai ifjúság mulatójátéka és táncza. 6 óra után általános táncmulatság. Belépti-díj: Személyenként 1 korona és déákjegy 30 kr, előre válthatók Weidinger C. üveggereskedésében és az ünnepély napon, délután az ünnepély téren. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és nyilvánosan nyugtáztatnak, Gyulafehérvárt, 1897. június havában, az ev. nőegylet választmányja.

— **A szülők figyelmébe.** Péntek Ferenc fővárosi ref. vallásnár, a „Szabad Sajtó” című protestáns lap szerkesztője arról értesít bennünket, hogy szeptember elsőjére Budapestén egy a szerényebb igényeknek megfelelő internátust nyit, melybe alsóbb osztályos növendéket: 350 frt, felsőbb osztályos növendéket: 400 frt évi fizetés mellett vesz fel. A jelentkezés határideje július hónap vége. Ajánljuk ezt a vállalatot azoknak a szülőknek a figyelmébe, kik gyermekeiket a fővárosban óhajtják neveltetni.

— **Újítások kerékpárokon.** Meyenn kisasszony Frankfurban egy igen érdekes és praktikus kerékpár-ernyőt talált fel, melé Pataky H. és W. budapesti szabadalmi irodának egyik hozzáuk juttatott közleménye értelmében azáltal, hogy a kormányrudra minden irányban elforgathatóan van megerősítve a kerékpározonót a napsugarak és por ellen megvédi, miáltal a kerékpározó hölgyekre nézve ezen sport hátrányai-ból talán épen a legkellemetlenebbek estek el. Az ernyőt úgy kell összehajtatni, hogy a nyeregtáskában kényelmesen elférjen; használatkor egyszerűen ráoljuk a kormányrudra, melyen egy ép olyan egyszerű mint elmés készülék segítségével rögzíthető, anélkül, hogy az ernyő utközben akadályul szolgálna, vagy pedig ha levegővel szemben kifejtett ellenállása zavarólag hatna. Különösen ezen utóbbi előnye teszi lehetővé, hogy általánosan elterjedjen; az ernyő a baladási irányhoz bármily szög alatt beáthítható és utközben a kerékpárosnő egészben vagy csak részben kinyithatja vagy becsukhatja, úgy hogy az ernyő anélkül, hogy az áttekintést megzavarja, vagy a menetsebességet csökkentené ill. a baladási irány betartását megakadályozná a kerékpározónő arezát a kerékpár minden helyzetében a por és a napsugarak ellen megvédi. Ezen nagyon praktikus és csinosan kiállított újítás a kerékpározó hölgyek között már is általános elterjedésnek örvend, sőt a kerékpársportnak számos új bivet szerez, amennyiben eddig igen sok nő azért tartozkodott a kerékpározástól

mivel attól félt, hogy arezbőre szenvedne ezalatt; azonban ezen találmányt urak is vehetik igénybe, különösen ha nyáron hosszabb utakra indulnak. Egy másik újítás a Smidtnauer-féle készülék, mely lehetővé teszi, hogy egy együléses kerékpárt időlegesen kétülésessé vagy teherszállításra alkalmassá tegyünk; ezen célból az együléses kerékpár keretén egy második keret van elrendezve és az egyik kereteső két pódállal és egy második kormányrúddal van ellátva; egy különleges, de egyszerű gépezet lehetővé teszi, hogy ezen második keretet úgy állítsuk be, hogy második személy kész ülést nyerjen és a hajtásban közreműködődhessen. Alkalmasan elrendezett kerékpárkeret segítségével az együléses kerékpárt tandem helyett, teherszállításra alkalmas kerékpárrá alakíthatjuk át. Egy látszólag kevésbé jelentőségteljes, tényleg azonban nagy fontosságu találmány a hamburgi Schneidewind Károly rugalmas kerékpáralíványa, mely egy a mellső és hátsó kerékpárvillán alkalmazott rugóelrendezés segítségével minden lökést felfog és ezáltal egyrészt a kerékpározás okozta fáradalmakat nagyban csökkenti, másrészt pedig azáltal hogy a pneumatik megrepedése következtében előálló kellemetlenségeket elhárítja. Hasonló működésű a Suhlnd-féle rugalmas kerékpárabrones, mely színtén a pneumatikkal járó bátrányokat akarja elhárítani és ezen célból erősebb vagy gyengébb fémrugókat használ rugalmas tagok gyanánt, melyek belül a keréktalppal, kívül pedig egy tötszőleges anyagból készült kieserélhető futógűrűvel vannak kapcsolatban. Az épen e téren eszközölt számos találmányból kitűnik, hogy a kerékpár használata miy elterjedésnek örvend minden néprétegben.

— **Magyar hírlapírók Stockholmban.** Az ezidei sajtó-congressusban résztvevő magyarországi hírlapírók Rákosi Jenő, az „Ország” elnökének vezetése alatt mint értesülünk, az államvasutak menetjegyi-rodája rendezett különvonatu kirándulással utaznak Stockholmba. A különvonat érinti Bécs, Prága, Drezda és Berlin városokat, mely legutóbbi városban fél napi tartozkodás van kijelölve. A kirándulás iránt minden oldalról rendkívüli érdeklődés mutatkozik és a jelentkezések a közönség minden rétegéből, maris sürűn folynak. Hölgyek is nagyobb számmal vesznek részt a társas utazásban, kik részére a különvonathoz csatolt halókoesi első sorban lesz fentartva.

— **Egy újszülött rendkívül égési sebe.** Egy újszülött gyermeket azalatt melegítették fel, míg az anyjával voltak elfoglalva; ezért posztódarabba takart forró fém darabot tettek az oldalára. Ezáltal körülbelül 2½ hüvelyk nagyságu, az izomzatig terjedő égési seb keletkezett. Míg a seb nem akart gyógyulni, 10 nap múlva bőrlébbenyeket tettek a sebfelületre. E 8 mm. hosszú és 3. mm. széles, összesen 22 darabból álló lebbenyet a beteg gyermek 8 testvéreinek testéből vették, úgy, hogy azoknak bőréből kis darabkákat kivágtak és a sebre erősítették, mire nemsokára odanőttek, úgy hogy 20 nap múlva az óriási seb teljesen begyógyult.

Nyilttér*)

Selyem-damasztok 65 krtól

14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér, színes Henneberg selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, kockázott mintázott damaszt stb. (mintegy 140 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban stb. a megrendelt árakat postabér és vámmentesen házhoz szállítva valamint mintákat postafordultával küldik: **Henneberg G.** (cs. és kir. udvari szállító) **selyemgyáraí Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Sz. 6104—1896 tkvi.

1861—1.

Arverezési hirdetményi kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Cucuian Iliá végrehajtónak Krisen Florea férj. Vasin borsómezői lakos végrehajtást szenvedő elleni 73 frt 95 kr. tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a borsómezői 258 s.t.kvben A 1—2 rz. alatt foglalt ingatlanokra összesen 830 frt becsárban az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1897. évi augusztus hó 3-án d. e. 9 órakor** Borsómező községében megfartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok 10 %-at készpénzben, vagy az 1881. LX. tcz. 42. §-ban jelzett, árfolyammal számított, és az 1881. november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1881. LX. tcz. 170. §. értelmében a bíróságnál történt előleg s elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. tszék mint tkvi hatóságtól.

Gyulafehérvárt, 1896. évi december hó 11-én.

A kivonat hitelességét igazolja

Muntyán Miklós, kiadó.

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi ev. ref. Bethlen főiskola, nyilvános árverés útján eladja a Muzsina-Fel-enyed-nagyenyedi malomárok által táplált négy 3—3 kövű lisztelő malmot és egy pusztá malom helyet, u. m.

1. A mozsinaí határon levő „Szitás malmot,”
2. A felenyedi határon levő „Martalatti malmot,”

3. Felenyed községben levő u. n. „Papir-malmot,”

4. Nagy-enyed város határán levő u. n. „Cseremalmot,”

5. Felenyed határán levő u. n. „Theka” malombhelyet az egyes malmokhoz tartozó malomárokkal, gáttal, vízvezetővel, szóval az összes jogokkal és kötelezettségekkel együtt.

Az árverés f. évi július hó 27-én d. e. 11 órakor tartatik meg Nagy-Enyeden a főiskola jószágigazgatósági irodájában, hol a részletes feltételek korábban is a hivatalos órák alatt megtudhatók. Az árverés napjáig írásbeli ajánlatok is elfogadtatnak.

Nagy-Enyeden 1897. június 22.

A Bethlen-főiskola jogügyi és jószágigazgatósága.

Mindenkor

utolérhetetlenek maradnak a

PREMIER-KERÉKPÁROK

mert csak ezek vannak

helical-csőből

megalkotva, ami pedig

a legnagyobb ellenképeséget,
tökéletes precziót,
legkiválóbb szerkezettel és
könnyed futóképeséget
kölesönöz nekik.

THE PREMIER-CYCLE Co. Ltd. (Hillmann Herbert & Cooper)

Gyárak:

EGER COVENTRY DOOS

(Csehország). (Anglia). (Nürnberg mellett)

Evenként 60.000 kerékpár készül.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Egyedüli raktár:

Jäger Tamás

Gyulafehérvárt.

WERTHEIM

kettős tűzésű VARROGÉPEK.

Elsőrendű német gyártmányt házi- és ipari használatra szállítók Bécsből az osztrák-magyar monarchia minden helyére

Magaskaru lábgép . . . 35 frt 50 kr.

Magaskaru kézgép . . . 31 frt 50 kr.

Körhajtógép . . . 49 frt — kr.

30 napi próbaidő. 5 évi jótállás.

Minden gépet, mely a próbaidő alatt nem bizonyul kifizetőnek költségre kifogás nélkül visszaveszem.

Árjegyzék és várrásúinta kívánatra rendelkezésre áll.

Varrógép-szétküldési czég:

Louis Strauss,

a cs. k. államhivatalnokok egyletének szállítója.

Bécs, IV, Margarethenstr. 12. d. h

Vevők köréből.

Közzétételre való bel egyezéssel

F. évi jan. 7. kelt levelét megkaptam és forró köszönetemet fejezem ki a varrógépért; nagyon meg vagyok elégedve, mert a mennyiben kipróbáltam teljesen megfellel várakozásomnak. Ha valaki varrógépet venni akarna szívesen önhöz utasítom vagy magam is írok.

Rudária Krassó Szőrény m., 1897. január 13.

Didraga Dimitri.

A GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP előfizetési ára

**helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve
egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt.**

Előfizetések legcélszerűbben postautalvánnyal eszközlendők.

A kiadóhivatal.

Püsp. Lye. könyvnyomda Gyulafehérvárt.

Ezennel van szerencsénk fizetelteljesen tudomására hozni, miszerint üzlethelyiségünk nagyobbitása folytán, úgy irodáinkat mint csillár-raktárunkat, **folyó évi május hó 6-16-1 kezdve**

VIII KER., KEREPESI-UT 21. SZÁMU
palotába helyeztük át.

SIEMENS és HALSKE villámvilágítási és erőátviteli gyára.

Gyártelep: Külső Váci-ut 4. szám.

Elvállalják: villámvilágítási és erőátviteli, távbeszélő (telefon), vasuti váltó-biztosító és tűzjelző telepek berendezését. Szállítanak vízmérőket, villanyos vizálás jelzőket, mérő-eszközöket, u. m. galvané métereket stb. izzó lámpákat, szöngyertyákat stb. Különösen figyelmeztetünk a városi tűzre, a hol villámvilágítási és gázzal kombinált lámpatestek, valamint minden villamos berendezésekhez szükséges csíkkék és választékban vannak; költségvetések és fevilágosítások díjtalanul és készséggel szolgáltatnak.

Szomorú—de igaz,

hogy öltözékeinkre nagyobb gondot fordítunk, mint egészségünkre. Ha ruháinkon a legparányibb szakadékok észlelünk, sietünk azt legott elhúntatni, nehogy nagyobbodjék, de ha ez testi egészségünkkel az eset, számba se vesszük. Egy kis köhögés, fülájás, emésztési zavarok stb. mit tesz az? Ugyet se vetünk rá. Hát ez vétkes könnyelműség, mely később keservesen megboszulja magát rajtunk, mert valamint a kis szakadékból nagy lesz, épp úgy a kis bajból nagy baj keletkezik, ha kellő intézkedés nincsen keznel. **A legtöbb betegség kuforrása a gyomor rendetlen működése, a mit — idejekorán használva. Egger kellemes ízű Sodapasztyillája csakhamar beszüntet (1 doboz ára 30 kr.) A tüdő, torok és mellbajok köhögéssel, rekedtséggel s elnyálkásoddással kezdődnek. Egger kitűnő ízű Mellpasztyillája megóv bennünket a bajtól teljes biztonsággal. (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadohoz 25 kr.) Minden gyógyszerárban kaphatók. Főraktár **Nádorgyógy-szertár.****

(Dr. Egger Leó és Egger J.)

Budapest, Váci-körut 17.

Ki iszik
Kathreiner-féle
Kneipp-maláta-kávét?

Mindenki a ki félti az egészségét és mégsem akar lemondani a kávé megszokott kellemes élvezetéről. Mert a Kathreiner-kávé hozzájárulása által elvész az idegizgató babkávénak általánosan ismert és rendes használatnál annyira egészségreontó hatása. *****

Mindenki a kinek egészségét valami megromtotta. Különösen ideg-

s gyomorbántalmakban szenvedőknél sok ezer esetben a legolcsóságon és a legkönnyebben megemészthető italnak bizonyult a tiszta Kathreiner-kávé. *****

Minden asszony és gyermek, a kiknek gyöngye szervezetére különösen jótékony hatással van a tápláló Kathreiner-kávé s a kik kellemes, nyhe íze miatt, úgy babkávénál keverve, mint tisztán nagyon szeretik. *****

Mindenki a ki a háztartásban takarékos, de izletes és a mellett egészséges kávéit mégsem akar magától megvonni. Takarékosági szempontból is ajánlható a Kathreiner-kávé, akár babkávénál vegyítve, akár tisztán.

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávé valóban egészségi és családi kávé, a mely szemekben a legjobb malátából készül; a babkávé kedvelt ízét a Kathreiner-féle gyártási mód adja meg neki, a mely a leghíresebb szakértelműektől elismerve, minden művelt államban tért hódított. Csak a Kathreiner-kávé egyesíti magában a babkávé kellemesen ingerlő ízét és a maláta-kávénak egészséges, orvosilag elismert és megerősített előnyeit. *****

Kérelem: Tévedések és megkárosodás kikerülése végett bevásárlás alkalmával tessék jól vigyázni az eredeti dobozra, a melyen ez a felírás van **Kathreiner.**

Az olyan csomagban, a melyen nincs rajta a **Kathreiner** név, hamisított kávé van.

Valódi brünni posztószövetek

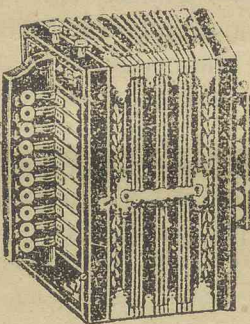
Egy vég	frt 3.10 jó	valódi gyapjából.
3.10 méter hosszú	frt 4.10 jó	
teljes úriöltöny	frt 4.80 jó	
	frt 6.— jobb	
ára csak	frt 7.75 finom	
	frt 9.— igen finom	
	frt 10.50 legfinomabb	

Egy vég egy fekete szalonöltönyhöz 10 frt. Felöltőszövede k loden, peruvien, dosking, állami és vasuti tisztviselőknél való szövedek legfinomabb kamugarn és chevotokat stb stb küld gyári áron, a pontos és szolidnak ismert

posztógyári raktár

Kiesel-Amhof Brünnben.

Minták ingyen s bérmentve. Mintához szállítás. **Figyelemreméltó!** A t. közönségnek fontos azt tudni, hogy a szövedeket közvetlen helyről való beszerzés esetén sokkal olcsóbban kapja mint a közvetítő kereskedelem útján. A Kiesel-Amhof brünni cég az összes posztókat valódi gyári áron küldi szét és nem számítja hozzá a magánvevőt annyira megkárosító ugynevezett szabóengedményt

Csak **4 1/2 frort**

szállítom a világhírt

»BOHEMIA«

huzóharmonikáimat

hosszú billentyűvel és valódi gyöngyház lapocskákkal.

A harmonikának van 2 kettős és egy 11 ráncos fuvója. Sarkai törhetetlen védő érez szegletekkel ellátva.

A hangok egyes plateneken vannak, ennél fogva egy nagyszerű orgonához hasonló hangot idéz elő a harmonika

40 hangú 2 Reg. 15 1/2 × 33 cm. = 4 1/2 frt.

60 " 3 " 17 " × 34 " = 5 1/2 "

80 " 4 " 17 1/2 × 34 1/2 " = 6 1/2 "

Hozzávaló iskola ingyen. Portó csomagolással 60 kr.

Képes árjegyzék ingyen.

Schuster C. A. harmoniumkészítő Markneukirchen in Sachsen.

Utánvétel mellett vámentesen küld. — Visezacserélés elfogadtatik. Összeköttetés ismétlődőkkal kerestetik.